

Brusel 1. února 2024
(OR. en)

5999/24

Interinstitucionální spis:
2024/0029(COD)

POLCOM 36
COEST 88
CODEC 226
AGRI 70

NÁVRH

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2024) 51 final
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné pro produkty z Moldavské republiky podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2024) 51 final.

Příloha: COM(2024) 51 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 31.1.2024
COM(2024) 51 final

2024/0029 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

**o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese
použitelné pro produkty z Moldavské republiky podle Dohody o přidružení mezi
Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými
státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Nevyprovokovaná a neodůvodněná útočná válka Ruska proti Ukrajině vedená od 24. února 2022 má i nadále hluboký negativní dopad na schopnost Moldavské republiky (dále jen „Moldavsko“) obchodovat se zbytkem světa. Moldavsko bylo schopno přeorientovat část svého zahraničního obchodu směrem k EU nebo přes EU, částečně na základě dočasných opatření pro liberalizaci obchodu, která EU zavedla v červenci 2022. Moldavsko navíc hraje důležitou úlohu ve fungování tras solidarity mezi EU a Ukrajinou tím, že usnadňuje tranzit ukrajinského dovozu a vývozu přes své území, mimo jiné prováděním dohody mezi EU a Moldavskem o silniční nákladní dopravě¹.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1524 ze dne 20. července 2023² o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné pro produkty z Moldavska podle Dohody o přidružení mezi EU a Moldavskou republikou (dále jen „dohoda o přidružení“), kterou se zřizuje prohloubená a komplexní zóna volného obchodu, vstoupila v platnost 25. července 2023 a zůstane v platnosti do 24. července 2024. Tato opatření poskytla moldavským producentům flexibilitu a jistotu a dále prohloubila obchodní vztahy Moldavska s EU a podpořila jeho hospodářství.

Situace je však i nadále mimořádně náročná, a Moldavsko proto požádalo EU, aby zachovala stávající podmínky, které této zemi umožní pokračovat v obchodu s EU a se zbytkem světa přes EU.

S ohledem na pokračující útočnou válku Ruska proti Ukrajině a přetrvávající dopad na Moldavsko a vzhledem k tomu, že Moldavsku byl v červnu 2022 udělen status kandidátské země EU a v prosinci 2023 byla s ním zahájena přístupová jednání, předkládá Komise návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se tato opatření pro liberalizaci obchodu obnoví na období jednoho roku ode dne, kdy skončí platnost stávajících opatření (tj. od 25. července 2024). Opatření by měla mít podobu dočasného pozastavení všech neuhrazených cel podle hlavy V dohody o přidružení. To se týká ovoce a zeleniny, na které se vztahuje systém vstupní ceny, a sedmi zemědělských produktů, na které se vztahují celní kvóty (rajčat, česneku, stolních hroznů, jablek, třešní, švestek a hroznové šťávy).

Tato dočasná a výjimečná opatření zajistí, že stávající obchodní toky z Moldavska do Unie budou moci pokračovat, což podpoří moldavské hospodářství. To je v souladu s hlavním cílem dohody o přidružení, totiž vytvořit podmínky pro posílené hospodářské a obchodní

¹ Viz rozhodnutí Rady (EU) 2022/1165 ze dne 27. června 2022 o podpisu jménem Unie a prozatímním provádění Dohody mezi Evropskou unií a Moldavskou republikou o silniční nákladní dopravě (Úř. věst. L 181, 7.7.2022, s. 1) a rozhodnutí Rady (EU) 2022/2417 ze dne 5. prosince 2022 o uzavření Dohody mezi Evropskou unií a Moldavskou republikou o silniční nákladní dopravě jménem Unie (Úř. věst. L 318, 12.12.2022, s. 1), jakož i rozhodnutí smíšeného výboru zřízeného Dohodou mezi Evropskou unií a Moldavskou republikou o silniční nákladní dopravě č. 2/2022 ze dne 15. prosince 2022 o pokračování v provádění dohody (Úř. věst. L 79, 17.3.2023).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1524 ze dne 20. července 2023 o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné pro produkty z Moldavské republiky podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na straně jedné a Moldavskou republikou na straně druhé (Úř. věst. L 185, 24.7.2023, s. 1).

vztahy vedoucí k postupné integraci Moldavska do vnitřního trhu EU a přispět k posílení demokracie a k politické, hospodářské a institucionální stabilitě v Moldavsku.

Opatření pro liberalizaci obchodu stanovená v tomto návrhu nařízení jsou v souladu s článkem 2 dohody o přidružení, který zavazuje k dodržování demokratických zásad, lidských práv a základních svobod, jakož i k boji proti šíření zbraní hromadného ničení, souvisejících materiálů a jejich nosičů. Kromě toho se strany podle téhož článku zavazují zejména k respektování zásad právního státu a řádné správy věcí veřejných, boje proti korupci, organizované i jiné trestné činnosti, a to i nadnárodního charakteru, a terorismu, jakož i k dodržování zásad udržitelného rozvoje a účinného multilateralismu. Samotná opatření pro liberalizaci obchodu by byla podmíněna dodržováním těchto základních prvků a obecných zásad.

Cílem opatření pro liberalizaci obchodu vymezených v tomto návrhu je dále v souladu s čl. 207 odst. 1 Smlouvy o fungování EU (SFEU) zajistit, aby byla společná obchodní politika EU prováděna v souladu se zásadami a cíli vnější činnosti Unie stanovenými v článku 21 Smlouvy o EU (SEU).

Podle návrhu se použije ochranný mechanismus založený na pravidelném monitorování, umožňující uložit jakékoli opatření, které je nezbytné.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Tato opatření pro liberalizaci obchodu jsou v souladu s dohodou, a zejména s hlavou V zakládající prohloubenou a komplexní zónu volného obchodu, která stanoví, že strany postupně vytvoří oblast volného obchodu v přechodném období o maximální délce deseti let, počínaje vstupem uvedené dohody v platnost (článek 143 dohody).

Nařízení (EU) 2023/1524 navíc prokázalo, že EU je v souvislosti s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině pevně odhodlána hospodářsky podporovat Moldavsko prostřednictvím mezinárodního obchodu. Obnovení opatření pro liberalizaci obchodu by bylo logickým vývojem této politiky.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

EU důrazně odsoudila ruskou agresi vůči Ukrajině a v této výjimečné situaci podnikla významné kroky na podporu Moldavska, včetně poskytnutí dodatečné humanitární a pohraniční podpory, makrofinanční pomoci a opatření k usnadnění obchodu v této náročné době. Kromě toho byl Moldavsku v červnu 2022 udělen status kandidátské země EU a v prosinci 2023 byla s ním zahájena přístupová jednání. Navrhované nařízení by proto bylo v souladu s povinností EU podle čl. 21 odst. 3 Smlouvy o EU dbát na soudržnost mezi jednotlivými oblastmi její vnější činnosti, jakož i s čl. 207 odst. 1 Smlouvy o fungování EU, který stanoví, že společná obchodní politika má být prováděna v souladu se zásadami a cíli vnější činnosti EU.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Právním základem návrhu je čl. 207 odst. 2 Smlouvy o fungování EU.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Společná obchodní politika je v souladu s čl. 3 odst. 1 písm. e) Smlouvy o fungování EU definována jako oblast, jež spadá do výlučné pravomoci EU. Zásada subsidiarity se proto nepoužije.

- **Proporcionalita**

Tento návrh je nezbytný pro provádění společné obchodní politiky a pro hospodářskou podporu Moldavska v jeho současných obtížích, a to i v oblasti obchodu s Unií.

- **Volba nástroje**

Tento návrh je založen na čl. 207 odst. 2 Smlouvy o fungování EU a spadá do společné obchodní politiky EU.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Posouzení dopadů**

Aby se zajistilo pokračování opatření pro liberalizaci obchodu pro Moldavsko po skončení platnosti nařízení (EU) 2023/1524 dne 24. července 2024, je třeba, aby toto nařízení vstoupilo v platnost dne 25. července 2024. Vzhledem k této nutnosti a z toho vyplývající naléhavosti tohoto návrhu nebylo pro dané opatření provedeno žádné posouzení dopadů. Ustanovení dohody o přidružení týkající se obchodu a obchodních záležitostí však byla předmětem posouzení dopadů na udržitelnost, které zadalo GŘ pro obchod a vyšlo v roce 2012 a které se stalo podkladem pro jednání o prohloubené a komplexní zóně volného obchodu. Uvedená studie potvrdila, že provádění ustanovení týkajících se obchodu a obchodních záležitostí by mělo pozitivní hospodářský dopad pro EU i pro Moldavsko.

Kromě toho jsou pravidelně monitorovány a vykazovány toky dovozu podle nařízení (EU) 2023/1524 v souladu s jeho článkem 4. Při monitorování nebyly zjištěny důkazy *prima facie* o nepříznivých účincích na trh Unie.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Opatření nezvyšuje administrativní zátěž pro podniky.

- **Základní práva**

Uvedená opatření by se řídila základními zásadami zakotvenými v dohodě o přidružení. Zejména dodržování demokratických zásad, lidských práv a základních svobod (článek 2 dohody o přidružení).

Opatření by byla rovněž v souladu s Listinou základních práv Evropské unie.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Podle odhadu vycházejícího z dovozu dotčených produktů Moldavskem v roce 2021, což byl poslední rok před zavedením autonomních obchodních opatření, dojde v EU ke ztrátě příjmů z cel odpovídající přibližně 0,3 milionu EUR ročně. Proto bude dopad na vlastní zdroje EU velmi omezený.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

On-line zprávy o vývoji dvoustranného obchodu mezi EU a Moldavskem jsou k dispozici na zvláštních internetových stránkách Evropské komise (europa.com). Každé dva měsíce bude probíhat pravidelné monitorování dopadu nařízení s přihlédnutím k informacím o vývozu, dovozu, cenách na trhu Unie a výrobě produktů, na něž se vztahují opatření pro liberalizaci obchodu, v Unii.

- **Informativní dokumenty (u směrnic)**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Vzhledem ke kritické situaci v Moldavsku následkem útočné války Ruska proti Ukrajině je cílem nařízení zvýšit obchodní toky u veškerého dovozu z Moldavska pozastavením všech zbývajících cel a dovozních cel uplatňovaných na moldavské produkty. Opatření pro liberalizaci obchodu by byla provedena ve formě úplného pozastavení dovozních cel na všechny produkty.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné pro produkty z Moldavské republiky podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 207 odst. 2 této smlouvy, s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem¹,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dohoda o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé² (dále jen „dohoda o přidružení“) tvoří základ vztahů mezi Unií a Moldavskou republikou. V souladu s rozhodnutím Rady 2014/492/EU³ byla hlava V dohody o přidružení, která se týká obchodu a obchodních záležitostí, prozatímně prováděna od 1. září 2014 a po ratifikaci všemi členskými státy vstoupila v platnost dne 1. července 2016.
- (2) Strany dohody o přidružení (dále jen „strany“) v dohodě vyjádřily své přání ambiciózním a inovativním způsobem posílit a rozšířit vzájemné vztahy, usnadnit postupnou hospodářskou integraci a dosáhnout jí, v souladu s právy a povinnostmi vyplývajícími z jejich členství ve Světové obchodní organizaci.
- (3) Článek 143 dohody o přidružení stanoví postupné vytvoření oblasti volného obchodu mezi stranami v souladu s článkem XXIV Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994 (dále jen „GATT 1994“). Za tímto účelem článek 147 dohody o přidružení stanoví postupné odstraňování cel v souladu se sazebníky, jež jsou obsaženy v příloze XV dohody o přidružení, a umožňuje toto odstraňování urychlit a rozšířit.
- (4) Nevyprovokovaná a neodůvodněná útočná válka Ruska proti Ukrajině vedená od 24. února 2022 má velmi nepříznivý dopad na schopnost Moldavské republiky obchodovat se zbytkem světa, zejména proto, že vývoz z Moldavské republiky byl

¹ Postoj Evropského parlamentu ze dne ... (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne

² Úř. věst. L 260, 30.8.2014, s. 4.

³ Rozhodnutí Rady 2014/492/EU ze dne 16. června 2014 o podpisu jménem Evropské unie a prozatímním provádění Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé (Úř. věst. L 260, 30.8.2014, s. 1).

odkázán na tranzit přes ukrajinské území a na ukrajinskou infrastrukturu, které jsou nyní z velké části nedostupné. Za těchto kritických okolností a za účelem zmírnění negativních dopadů útočné války Ruska proti Ukrajině na hospodářství Moldavské republiky je nezbytné urychlit rozvoj užších hospodářských vztahů mezi Unií a Moldavskou republikou a poskytovat hospodářství Moldavské republiky i nadále podporu. V souladu s urychlením odstraňování cel na obchod mezi Unií a Moldavskou republikou je proto nezbytné a vhodné nadále stimulovat obchodní toky a udělit koncese v podobě opatření pro liberalizaci obchodu pro všechny produkty.

- (5) Podle čl. 21 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii má Unie zajistit soudržnost mezi jednotlivými oblastmi své vnější činnosti. Podle čl. 207 odst. 1 Smlouvy o fungování EU má být společná obchodní politika prováděna v rámci zásad a cílů vnější činnosti Unie.
- (6) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1524⁴ pozbude platnosti dne 24. července 2024.
- (7) Opatření pro liberalizaci obchodu stanovená tímto nařízením by měla mít tuto podobu: i) pozastavení používání systému vstupní ceny u ovoce a zeleniny a ii) pozastavení veškerých celních kvót a dovozních cel. Prostřednictvím těchto opatření Unie prohloubí hospodářskou integraci mezi Moldavskou republikou a Unií a dočasně Moldavské republice a hospodářským subjektům postiženým útočnou válkou Ruska proti Ukrajině poskytne vhodnou hospodářskou podporu.
- (8) S cílem předcházet podvodům by nárok na obchodní opatření zavedená tímto nařízením měl být podmíněn tím, že Moldavská republika bude dodržovat veškeré příslušné podmínky pro získání výhod plynoucích z dohody o přidružení, včetně pravidel původu dotčených produktů a souvisejících postupů, a že Moldavská republika naváže úzkou správní spolupráci s Unií podle dohody o přidružení.
- (9) Moldavská republika by se měla zdržet zavádění nových cel nebo poplatků s rovnocenným účinkem a nových množstevních omezení nebo opatření s rovnocenným účinkem na dovoz pocházející z Unie, zvyšování stávající úrovně cel nebo poplatků a zavádění jakýchkoli jiných omezení, není-li to zjevně odůvodněno v souvislosti s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině. Pokud Moldavská republika některou z těchto podmínek nedodrží, měla by být Komise zmocněna dočasně úplně nebo částečně pozastavit obchodní opatření zavedená tímto nařízením.
- (10) Článek 2 dohody o přidružení stanoví, že jejími základními prvky je mimo jiné dodržování demokratických zásad, lidských práv a základních svobod, jakož i boj proti šíření zbraní hromadného ničení, souvisejících materiálů a jejich nosičů. Podle téhož článku se strany zavazují zejména k těmto obecným zásadám: respektování zásad právního státu a řádné správy věcí veřejných, boje proti korupci, organizované i jiné trestné činnosti, a to i nadnárodního charakteru, a terorismu a dodržování zásad udržitelného rozvoje a účinného multilateralismu. Je vhodné zavést možnost dočasného pozastavení opatření pro liberalizaci obchodu stanovených v tomto nařízení, pokud Moldavská republika nebude dodržovat uvedené základní prvky nebo obecné zásady.

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1524 ze dne 20. července 2023 o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné pro produkty z Moldavské republiky podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na straně jedné a Moldavskou republikou na straně druhé (Úř. věst. L 185, 24.7.2023, s. 1).

- (11) S výhradou posouzení provedeného Komisí v rámci pravidelného monitorování dopadu tohoto nařízení a zahájeného buď na základě řádně odůvodněné žádosti členského státu, nebo z vlastního podnětu Komise, je nezbytné stanovit možnost přijmout jakákoli nezbytná opatření týkající se dovozu jakýchkoli produktů, na které se vztahuje toto nařízení a které nepříznivě ovlivňují trh Unie nebo trh jednoho či několika členských států s obdobnými nebo přímo konkurujícími produkty.
- (12) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci k dočasnému pozastavení opatření pro liberalizaci obchodu stanovených v tomto nařízení, pokud již nejsou splněny podmínky nároku na toto preferenční zacházení, a k zavedení ochranných opatření v případech, kdy je trh Unie nebo trh jednoho či několika členských států s obdobnými nebo přímo konkurujícími produkty nepříznivě ovlivněn dovozem podle tohoto nařízení. Tyto pravomoci by měly být prováděny v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011⁵. Při přijímání prozatímních ochranných opatření by se měl, s ohledem na účinky a povahu uvedených opatření a jejich poslušnost ve vztahu k přijímání konečných ochranných opatření, použít poradní postup.
- (13) Výroční zpráva Komise o provádění prohloubené a komplexní dohody o volném obchodu, která je nedílnou součástí dohody o přidružení, by měla zahrnovat podrobné hodnocení týkající se provádění opatření pro liberalizaci obchodu zavedených tímto nařízením.
- (14) Vzhledem k naléhavosti situace způsobené útočnou válkou Ruska proti Ukrajině je vhodné stanovit výjimku ze lhůty osmi týdnů uvedenou v článku 4 Protokolu č. 1 o úloze vnitrostátních parlamentů v Evropské unii, připojeného ke Smlouvě o EU, Smlouvě o fungování EU a Smlouvě o založení Evropského společenství pro atomovou energii.
- (15) S ohledem na hospodářskou situaci v Moldavské republice a skončení platnosti nařízení (EU) 2023/1524 dne 24. července 2024 by toto nařízení mělo vstoupit v platnost dne 25. července 2024,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Opatření pro liberalizaci obchodu

Zavádějí se tato opatření pro liberalizaci obchodu:

- (a) pozastavují se všechny celní kvóty stanovené podle přílohy XV-A dohody o přidružení a u produktů, na které se tyto kvóty vztahují, se povoluje bezcelní dovoz z Moldavské republiky do Unie;
- (b) pozastavuje se používání systému vstupní ceny na produkty, na které se uvedený systém vztahuje podle přílohy XV-B dohody o přidružení; na dovoz těchto produktů se nepoužijí žádná cla.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

Článek 2

Podmínky nároku na opatření pro liberalizaci obchodu

Na opatření pro liberalizaci obchodu stanovená v článku 1 se vztahují tyto podmínky:

- (a) Moldavská republika dodržuje pravidla původu produktů a související postupy stanovené v dohodě o přidružení;
- (b) Moldavská republika se zdrží zavádění nových cel nebo poplatků s rovnocenným účinkem a nových množstevních omezení nebo opatření s rovnocenným účinkem na dovoz pocházející z Unie, zvyšování úrovně stávajících cel nebo poplatků a zavádění jakýchkoli dalších omezení, včetně diskriminačních vnitřních správních opatření, není-li to zjevně odůvodněno v souvislosti s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině, a
- (c) Moldavská republika dodržuje demokratické zásady, lidská práva a základní svobody, bojuje proti šíření zbraní hromadného ničení, souvisejících materiálů a jejich nosičů, respektuje zásady právního státu a řádné správy věcí veřejných, bojuje proti korupci, organizované i jiné trestné činnosti, a to i nadnárodního charakteru, a terorismu a dodržuje zásady udržitelného rozvoje a účinného multilateralismu, jak stanoví články 2, 9 a 16 dohody o přidružení.

Článek 3

Dočasné pozastavení opatření

- 1. Pokud Komise shledá, že existují dostatečné důkazy o tom, že Moldavská republika podmínky stanovené v článku 2 nedodržuje, může prostřednictvím prováděcího aktu úplně nebo částečně pozastavit opatření pro liberalizaci obchodu stanovená v tomto nařízení. Uvedený prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 5 odst. 3.
- 2. Požádá-li členský stát Komisi, aby pozastavila některá opatření pro liberalizaci obchodu stanovená v tomto nařízení z toho důvodu, že Moldavská republika nedodržuje podmínky stanovené v čl. 2 písm. b), předloží Komise do čtyř měsíců od této žádosti odůvodněné stanovisko, zda je tvrzení o nedodržení podmínek Moldavskou republikou opodstatněné. Dospěje-li Komise k závěru, že tvrzení je opodstatněné, zahájí postup uvedený v odstavci 1 tohoto článku.

Článek 4

Ochranná opatření

- 1. Pokud je produkt, na který se vztahuje článek 1, pocházející z Moldavské republiky dovážen za podmínek, které nepříznivě ovlivňují trh Unie nebo trh jednoho či několika členských států s obdobnými nebo přímo konkurujícími produkty, může Komise prostřednictvím prováděcího aktu uložit jakékoli opatření, které je nezbytné. Uvedený prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 5 odst. 3.

Tato opatření mohou být uložena na dobu nezbytnou k vyrovnání nepříznivých účinků na trh Unie nebo trh jednoho či několika členských států s obdobnými nebo přímo konkurujícími produkty.
- 2. Komise pravidelně monitoruje dopad tohoto nařízení s přihlédnutím k informacím o vývozu, dovozu, cenách na trhu Unie nebo trhu jednoho či několika členských států a výrobu produktů, na něž se vztahují opatření pro liberalizaci obchodu podle čl. 1 písm. a), v Unii.

O výsledcích tohoto pravidelného monitorování informuje Komise členské státy každé dva měsíce počínaje vstupem tohoto nařízení v platnost.

3. Komise provede posouzení situace na trhu Unie nebo trhu jednoho či několika členských států s obdobnými nebo přímo konkurujícími produkty s cílem uložit opatření v souladu s odstavcem 1. Toto posouzení se zahájí:

- a) na základě řádně odůvodněné žádosti členského státu obsahující dostatečné důkazy *prima facie*, které má tento členský stát přiměřeně k dispozici podle odstavce 4 o dovozu nepříznivě ovlivňujícím trh uvedený v odstavci 1, nebo
- b) z vlastního podnětu, pokud je Komisi zřejmé, že existují dostatečné důkazy *prima facie* o dovozu nepříznivě ovlivňujícím trh, který je uveden v odstavci 1.

Posouzení uvedené v prvním pododstavci musí být ukončeno do čtyř měsíců od jeho zahájení.

4. Při provádění posouzení podle odstavce 3 vezme Komise v úvahu veškerý relevantní vývoj na trhu, včetně dopadu dotčeného dovozu na situaci na trhu Unie nebo trhu jednoho či několika členských států s obdobnými nebo přímo konkurujícími produkty. Toto posouzení musí zahrnovat mimo jiné tyto faktory:

- a) tempo a rozsah nárůstu dovozu dotčeného produktu z Moldavské republiky v absolutních a relativních číslech;
- b) dopad dotčeného dovozu na výrobu a ceny v Unii nebo v jednom či několika členských státech, přičemž se zohledňuje vývoj dovozu z jiných zdrojů.

Tento seznam není vyčerpávající a lze vzít v úvahu i další relevantní faktory.

5. V kritické situaci, v níž by každé prodlení vedlo k obtížně napravitelné škodě, může Komise prozatímně uložit jakékoli opatření, které je nezbytné, prostřednictvím prováděcího aktu. Taková opatření mohou být uložena pouze na základě řádně odůvodněné žádosti členského státu podle odst. 3 písm. a) tohoto článku a musí být přijata do 21 dnů od obdržení žádosti. Tento prováděcí akt se přijme poradním postupem podle čl. 5 odst. 4. Trvání prozatímního ochranného opatření nepřesáhne 120 dní.

6. Pokud se Komise na základě posouzení uvedeného v odstavci 3 domnívá, že trh Unie nebo trh jednoho či více členských států s obdobnými nebo přímo konkurujícími produkty byly nepříznivě ovlivněny, a má v úmyslu uložit konečné opatření podle odstavce 1, zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie* oznámení o zavedení těchto opatření. Uvedené oznámení musí obsahovat shrnutí hlavních výsledků posouzení a stanovit lhůtu, v níž mohou zúčastněné strany písemně předložit svá stanoviska. Tato lhůta nesmí být delší než deset dnů ode dne zveřejnění oznámení.

7. Pokud Komise uloží opatření podle odstavce 1 nebo 5, kterým se znovu zavádí celní kvóta pozastavená podle čl. 1 písm. a), zohlední se při správě této celní kvóty množství dovezené během kalendářního roku, v němž Komise toto opatření ukládá.

Článek 5

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen Výbor pro celní kodex zřízený podle čl. 285 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013⁶ s ohledem na čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. Komisi je nápomocen Výbor pro ochranná opatření zřízený podle čl. 3 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/478 s ohledem na čl. 4 odst. 1 tohoto nařízení. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
3. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.
4. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 4 nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 6

Posuzování uplatňování opatření pro liberalizaci obchodu

Do výroční zprávy Komise o provádění prohloubené a komplexní zóny volného obchodu se zahrne podrobné posouzení týkající se uplatňování opatření pro liberalizaci obchodu stanovených v tomto nařízení a, je-li to vhodné, i posouzení sociálního dopadu těchto opatření v Moldavské republice a v Unii. Informace o dovozu produktů podle čl. 1 písm. a) se zpřístupní na internetových stránkách Komise a aktualizují se každý měsíc.

Článek 7

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dne 25. července 2024.

Použije se do dne 24. července 2025.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. L 269, 10.10.2013, s. 1).

LEGISLATIVNÍ FINANČNÍ VÝKAZ PRO NÁVRH S ROZPOČTOVÝM DOPADEM
VÝLUČNĚ NA STRANĚ PŘÍJMŮ

1. NÁZEV NÁVRHU:

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné pro moldavské produkty podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé

2. ROZPOČTOVÉ POLOŽKY:

Kapitola 12 článek 120

Částka zahrnutá do rozpočtu na rok 2024: **24 620 400 000 EUR**

3. FINANČNÍ DOPAD

☐ Návrh nemá žádné finanční dopady.

☒ Návrh nemá finanční dopad na výdaje, má však finanční dopad na příjmy s následujícím účinkem:

Rozpočtová položka	Příjmy	Období: část roku 2024 – část roku 2025* (v milionech EUR, zaokrouhloeno na jedno desetinné místo)
Kapitola 12 článek 120 ¹	<i>Dopad na vlastní zdroje</i>	0,3
Celkem		

* Období jednoho roku od vstupu tohoto nařízení v platnost

Výpočty vycházejí z objemu dovozu produktů, na něž se vztahuje navrhované nařízení, nad rámec roční bezcelní kvóty v roce 2021. Rok 2021 byl posledním rokem před zavedením autonomních obchodních opatření.

Na základě výše uvedených výpočtů se ztráta příjmů z tradičních vlastních zdrojů vyplývající z navrhovaného nařízení odhaduje na 0,366 milionu EUR (hrubá částka včetně nákladů na výběr) x 0,75 = 0,274 milionu EUR pro dané období.

4. OPATŘENÍ PROTI PODVODŮM

S cílem předcházet podvodům by nárok na výhody plynoucí z obchodních opatření zavedených navrhovaným nařízením měl být podmíněn tím, že Moldavsko bude dodržovat veškeré příslušné podmínky pro získání výhod plynoucích z dohody o přidružení, včetně

¹ Pokud jde o tradiční vlastní zdroje (zemědělské odvody, dávky z cukru, cla), je třeba uvést čisté částky, tj. hrubé částky po odečtení 25 % nákladů na výběr.

pravidel původu dotčených produktů a souvisejících postupů, a že Moldavsko naváže úzkou administrativní spolupráci s Unií podle dohody o přidružení.